Diari de la neu, 26/05/21

Nova proposta per descobrir el Pirineu més literari

Llegir i caminar es donen la mà en sis propostes de passejos literaris pels camisn de l'Alt Pirineu i l'Aran

El Parc Nacional d'Aigüestortes recorda 'La mort de Teresa' *Autor/a: Marta Lluvich – ACN*

L'exposició *Històries i Camins. Passeig literari pels camins pirinencs*, impulsada per la Taula de Camins de l'Alt Pirineu i Aran, proposa sis passejos literaris pel Pallars Sobirà, el Pallars Jussà, la Cerdanya, l'Alta Ribagorça, l'Aran i l'Alt Urgell. Les excursions estan inspirades en llibres de Maria Barbal, Pep Coll, Assumpta Montellà, Juli Soler, Jordi Portals i David Martí respectivament.

Pla general de la mostra (Foto: ACN)

La Taula de Camins de l'Alt Pirineu i Aran ha estrenat l'exposició *Històries i Camins. Passeig literari pels camins pirinencs*, on presenten sis propostes de passejos literaris pels camins de l'Alt Pirineu. Llegir i caminar es donen de la mà en cada caminada que es planteja; una per comarca. L'objectiu és posar en valor la literatura, el camí i el territori. I per aconseguir-ho, han escollit relats de sis escriptors pirinencs. A l'exposició es proposen sis camins (reals o ficticis), els protagonistes dels quals són viatgers ocasionals.

Al Pallars Sobirà es presenta la història *1935: excursió als estanys* que forma part del llibre *La mort de Teresa* (**Maria Barbal**) i transcorre pel Parc Nacional d'Aigüestortes. La mostra s'ha inspirat en alguns dels camins a peu que, fins fa un segle, es recorrien quotidianament.

Pla detall de la tomba de Teresa al cementiri de Bausen (Foto: ACN)

Al Pallars Jussà, la història que es planteja és un capítol del llibre *El segle de la llum*, de **Pep Coll**. Tot comença quan un músic i un piano de cua arriben en camió al poble de Ribera (nom fictici de Capdella), on s'acaba la carretera. El piano s'ha de portar al balneari de Caldes (Alta Ribagorça) per celebrar un concert. El camí que es planteja és el que va fer el piano i la comitiva entre la Vall Fosca i la Vall de Boí, ruta tradicional que durant segles comunicava les dos valls.

Fitxa de la ruta del Pallars Sobirà (Foto: ACN)

Assumpta Montellà, amb el seu llibre *Contrabandistes de la llibertat*, presenta el camí de la Cerdanya. La història relacionada amb el camí que va de Llívia fins a Puigcerdà és sobre André Parent, un dels passadors que entre els anys 1939 i 1944 van ajudar a travessar els Pirineus a 80.000 persones que fugien dels nazis. A l'exposició, que aquests dies es pot veure a Isona (Pallars Jussà), a part de la història hi ha la ressenya d'un camí de frontera, trepitjat pels passadors i els fugitius.

La història que es presenta a l'Alta Ribagorça és autobiogràfica. La va escriure **Juli Soler** al llibre *Excursions per l'Alta Ribagorça, 1903*. L'enginyer explica l'experiència que va viure durant la travessa del port de Vielha i recorda la història dels nuvis d'Irgo, acabats de casar que anaven a treballar a França. Feia mal temps i el port estava tancat per la neu i el temporal. El matrimoni va desoir els consells i van decidir marxar. Sis mesos més tard, quan la neu va començar a fondre, van trobar el cadàver de la noia, assegut i arrupit, en perfecte estat de conservació. Juli Soler, mentre pujava el port es van preguntar pel noi, que van trobar una estona més tard. El paisatge els va semblar feréstec i amenaçador.

Un grup d'escolars visitant la mostra (Foto: ACN)

Si a l'Alta Ribagorça presenten *Els nuvis d'Irgo*, a l'Aran proposen la història de *Els Amants de Bausen*, escrita per **Jordi Portals**. Aquest camí porta al cementiri de Teresa, situat al mig del bosc. És un recinte singular perquè acull la tomba d'una única persona: Teresa. La seva història narra que a principis del segle XX, Sisco i Teresa, uns joves de Bausen, van demanar permís eclesiàstic per contraure matrimoni, però se'ls va denegar perquè eren parents. Teresa, amb 33 anys, va morir el 10 de maig de 1916 i el mossèn es va negar a enterrar-la al cementiri del poble perquè havia viscut "en pecat". Tots els habitants de Bausen es van posar d'acord per construir un cementiri per a

Teresa.

Els veïns de Bausen van treballar nit i dia i en tan sols 24 hores el recinte estava finalitzat per poder enterrar a la Teresa. Flors silvestres, herbes i matolls envolten aquesta romàntica tomba amb l'objectiu de preservar-la de la intransigència i la intolerància.

I el sisè camí que presenta l'exposició és a l'Alt Urgell, i és sobre les trementinaires de Tuixent. S'ha extret del llibre *Les dones sàvies de la muntanya*, de **David Martí**. Caminant aquest camí, l'excursionista coneixerà els escenaris per on es movien aquelles dones sàvies i valentes i transportarà al caminant al món de les trementinaires.